GAZETA KUJAWSKA

ORGAN MIĘDZYPARTYJNY STRONNICTW POLITYCZNYCH

Nr. 87 — Rok I. Włocławek, sobota/niedziela 13/14 kwietnia 1946 roku Cena 2 złote

Franklin Delano Roosevelt

Rok temu lotem błyskawicy przebiegła przez cały glob ziemski żałobna wieść o śmierci Prezydenta Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej Franklina Delano Roosevelta. Z bólem społeczeństwa amerykańskiego, które stanęło w żałobie nad trumną jednego z najwybitniejszych swych mężów stanu, połączył się wówczas także Naród Polski.

Toczące się jednocześnie dziejowe wypadki zbliżającej się ku swemu końcowi wojny, nie zezwoliły na należytą ocenę tego żałobnego faktu. I chociaż głowy wszystkich pochyliły się nad zwłokami Zmarłego oczy wszystkich siłą rzeczy musiały być skierowane wówczas na przebieg zaciętej walki, jaką toczyły narody sprzymierzone, w której brał również udział i nasz naród, na walkę z przemocą i gwałtem, na walkę toczoną w obronie wolności i prawa.

Zmarły prezydent należał do ojców duchowych i do wodzów największej w historii koalicji narodów walczących o zapanowanie światła nad ciemnością, prawdy nad zakłamaniem, radości nad smutkiem.

Szczególnie bliskim był zmarły prezydent dla naszego narodu. Był bowiem nie tylko obrońcą i szerzycielem ideałów demokratycznych, ale był także obrońcą naszych, polskich interesów. Niezależnie od tego jak kształtowały się wydarzenia wojenne Prezydent Roosevelt zawsze stał na stanowisku, że wolna, silna i demokratyczna Polska musi być składową częścią Europy. Stanowisko to podkreślał we wszystkich orędziach swoich, zaznaczał je na wszystkich konferencjach czy to międzynarodowych, czy też wewnętrznych, uwypuklał w udzielanych wywiadach prasowych.

Życie zmarłego Prezydenta było pasmem wielkiej, nie znającej wytchnienia i wypoczynku pracy. Urodzony 30 stycznia 1882 roku, po ukończeniu uniwersytetów Harward Columbia, w wieku lat 28 został wybrany do Senatu stanu Nowego Jorku. Był jednym z najbliższych współpracowników Prezydenta Wilsona, a w czasie pierwszej wojny światowej jako zastępca Dowódcy Marynarki Stanów Zjednoczonych rozwinął energiczną działalność przy organizowaniu i rozbudowaniu amerykańskiej floty wojennej. Jego zasługą było urządzenie sieci i zapór minowych ciągnących się od Norwegii do północnej Szwecji. Po zwycięsko zakończonej wojnie w roku 1929 został wybrany Gubernatorem Stanu Nowego Jorku, gdzie wprowadza w życie szereg postępowych zarządzeń, jak np. ubezpieczenia społeczne, obniżkę cen energii elektrycznej dla ludności i t. p. W trzy lata później w roku 1932 został wybrany Prezydentem Stanów. Był jedynym Prezydentem w historii Stanów Zjednoczonych, któremu naród amerykański czterokrotnie powierzył tę wysoką i zaszczytną godność. W okresie, w którym kryzys gospodarczy w Ameryce był największy, gdy liczba bezrobotnych przekraczała 10 milionów, przeprowadza śmiało swój nowy plan gospodarczy, bierze w obronę rolników i robotników.

Natychmiast po wyborze Go na Prezydenta nawiązał stosunki dyplomatyczne ze Związkiem Radzieckim, a gdy jednocześnie na arenie politycznej zjawił się Hitler znalazł w Zmarłym nieubłaganego przeciwnika. Zerwał z polityką odosobnienia Stanów Zjednoczonych od spraw europejskich i na tym stanowisku trwał do końca swego życia.

Niestety nie doczekał się ostatecznej klęski polityki gwałtu i grabieży, której wypowiedział zdecydowaną walkę. W przeddzień ostatecznego rozgromienia hitleryzmu zmarł w wieku 63 lat.

Dzisiaj w pierwszą rocznicę zgonu tego prawdziwego demokraty i wielkiego przyjaciela Polski z należnym hołdem i czcią składamy swe głowy przed prochami Zmarłego, pamiętając o tym, że każde nasze słuszne żądanie znalazło żywy oddźwięk w Jego sercu. Był bowiem jedną z historycznych postaci, która przygotowała swą pracą, energią i wolą wolność Polskiemu Narodowi.

Jako wielki mąż stanu, wyraziciel pięknych tradycji i amerykańskiej demokracji pozostanie nazawsze w pamięci wszystkich narodów demokratycznych, a tymbardziej w pamięci Narodu Polskiego.

A. Turczynowicz.

Uroczyste posiedzenie

GDAŃSK, 12. 4. W związku z rocznicą uwolnienia Gdańska odbyło się tu uroczyste posiedzenie Miejskiej Rady Narodowej, na którym, między innymi, została uchwalona rezolucja.

Rezolucja stwierdza, że w rocznicę walk o wolność ziem odwiecznie polskich wszystkie te ziemie są wolne od wroga. W miejscu gdzie padły pierwsze strzały walk z niemcami powiewa polski Sztandar narodowy. Miasta Wybrzeża: Gdynia, Gdańsk przeszły okres martyrologii. Z Gdyni wywieziono wielu Polaków do obozów koncentracyjnych, gdzie liczni z nich zmarli w katuszach. W dalszym ciągu rezolucja wyraża hołd żołnierzom Armii Czerwonej i Polskiego Wojska, którzy bohaterstwem swym przyczynili się do odzyskania wolności na tych ziemiach.

Przemówienie generała Swierczewskiego

GDAŃSK, 12. 4. W związku z przemarszem wojsk w czasie uroczystości na Wybrzeżu, przemawiał generał Świerczewski, podkreślając, że przed rokiem w miejscu gdzie teraz już tętni życie leżały jedynie ruiny domów zniszczonych przez odwiecznego wroga. Dziś widzimy olbrzymi postęp w odbudowie.

Cały pas Wybrzeża od Elbląga do Świnoujścia jest polski, a miasta Gdynia i Gdańsk mają mocne oparcie i wielkie możliwości rozwoju na przyszłość.

Nowa konstytucja

PARYŻ, 11. 4. W dniu dzisiejszym został złożony w Zgromadzeniu Ustawodawczem nowy projekt konstytucji. Jak przewidują projekt ten otrzyma zdecydowane poparcie socjalistów i komunistów. Stanowisko partii ludowej nie zostało jeszcze wyjaśnione.

Sprawy Egiptu

NOWY JORK, 12. 4. Do Nowego Jorku przybyła delegacja Wielkiej Brytanii na konferencję w sprawach związanych z zagadnieniami dotyczącymi Egiptu.

Donoszą tu również, że na konferencję tę ma przybyć angielski minister spraw zagranicznych Bevin.

Zakaz noszenia mundurów

NORYMBERGA, 12. 4. Okupacyjne władze w brytyjskiej strefie wydały rozkaz, w którym zakazuje się niemcom noszenia mundurów.

Mundury byłego Wermachtu będą mogły być noszone jedynie dopiero po ich przefarbowaniu i przerobieniu.

Instytut sztuk ludowej

BYDGOSZCZ, 12. 4. W Bydgoszczy został powołany przez ministerstwo Kultury i Sztuki Instytut badania Sztuki Ludowej.

Przygotowania w Szczecinie

SZCZECIN, 12. 4. Szczecin starannie przygotowuje się do uroczystości w związku z rocznicą uwolnienia.

W uroczystościach wezmą udział: Wojsko, 20 tysięczny zastęp młodzieży, liczne organizacje polityczne i społeczne.

Jak już donosiliśmy na uroczystości przybędzie również Prezydent Krajowej Rady Narodowej ob. Bolesław Bierut.

Właściwe uroczystości rospoczną się dnia 13 kwietnia. Punkt kulminacyjny nastąpi o godzinie 17-ej i rospocznie go apel poległych. Tegoż samego dnia nastąpi akt erekcyjny pomnika „Trzymamy straż nad Odrą". Następnie odbędzie się wprowadzenie okrętów i łodzi do portu.

Pamiętać będą zawsze

MARSYLIA, 12. 4. Załoga statku „Woroszyłow", który — jak już donosiliśmy — przywiózł do portu w Marsylii zboże radzieckie dla Francji, była podejmowana uroczyście przez przedstawicieli francuskich Związków Zawodowych.

Kapitan okrętu „Woroszyłow" w przemówieniu swoim podkreślił, że Związek Radziecki nie zapomni nigdy, że robotnicy Marsylii, w chwili gdy emigracja rosyjska chciała przewieźć broń z portu marsylskiego do Rosii w celu walki z światem robotniczym Rosji, odmówili udziału w pracy i przez strajk powstrzymali transporty.

Pożyczka Odbudowy Kraju pomoże nam w stworzeniu potężnego dzieła odbudowy Polski

Zależnie od możliwości

WARSZAWA. Socjalistyczna Agencja Prasowa uzyskała wywiad z Komisarzem Generalnym PPOK ob. Wiktorem Kościńskim.

Naczelny Kom. Obywatelski PPOK jest istytucją, dającą akcji ramy ogólne oraz kontrolującą całość prac. On więc po ukonstytuowaniu uchwalił normy subskrypcyjne dla poszczególnych grup społecznych z uwzględnieniem możliwie wszystkich okoliczności, uzasadniających odchylenie od ustalonych norm. Po zakończeniu akcji subskrypcyjnej Naczelny Komitet udzielił niejakiego absolutorium organom wykonawczym.

Komitety Wojewódzkie na podstawie norm ogólnych wydają szczegółowe instrukcje dla Komitetów Powiatowych i Gminnych, oparte na dokładnej znajomości terenów. Mają one za zadanie uwzględnić specjalne właściwości przemysłu, handlu i rolnictwa danego województwa. Poza tym opracowują odpowiednią dla swego terenu akcję propagandowo-informacyjną. Komitety Powiatowe czuwają nad pracą Komitetów Miejskich i Gminnych, a ponadto są pierwszą instancją odwoławczą w sprawach związanych z wyznaczeniem kwoty subskrypcyjnej.

NOWINY SUBSKRYPCJI

Komitet Miejski i Gminny w myśl starej zasady — wiedzą sąsiedzi jak kto siedzi — określa wysokość subskrypcji dla poszczególnego obywatela. Należy pamiętać, że w uchwale ramowej, ustalając np. normy dla rzemiosła — powiedziano: rzemiosło subskrybuje sumę równą trzykrotnej już uiszczonej lub przypadającej do uiszczenia przedpłaty, ale wyjątkowo dla rzemiosła drobnego, prowadzonego przy współudziale właściciela i najwyżej 2 sił pomocniczych — w wysokości dwukrotnej przypadającej do uiszczenia przedpłaty. W normach ustalonych dla rolnictwa brak żywego inwentarza lub brak budynków, uzasadnia obniżenie normy, a nawet całkowite zwolnienie od obywatelskiego obowiązku subskrypcji. Wzięcie pod uwagę tych wszystkich wyjątkowych okoliczności należy do zadań Komitetów Miejskich i Gmin.

Jeśli chodzi o świat pracy, to jak wiadomo, wysokość subskrypcji ma być ustalona indywidualnie według oceny możliwości i warunków materialnych. Zainicjowanie, aby robotnicy i pracownicy w poszczególnych zakładach pracy rozważyli indywidualnie swe możliwości subskrypcyjne, jest znów ważnym zadaniem Komitetów lokalnych. Przygotowanie materiału, przy odwołaniach od decyzji w sprawie wysokości subskrypcji do Komitetu Powiatowego, oto drugie zadanie Komitetów Miejskich i Gmin.

NAPIĘTNOWANIE PASORZYTÓW

Trzecim niesłychanie ważnym zadaniem jest kontrola subskrypcji, dopilnowanie, aby ci wszyscy, którzy nie potrafią zrozumieć znaczenia pożyczki, lub usiłują uchylić się od powszechnego obowiązku—zostali uchwyceni, a w razie potrzeby społecznie napiętnowani. Dalszym zadaniem chociaż może w kolejności pierwszej jest akcja propagandowa, która musi być prowadzona przez cały czas, aż do zamknięcia subskrypcji. Akcja ta powinna być prowadzona na wszystkich szczeblach organizacyjnych; obejmuje ona zamieszczanie notatek informacyjnych i artykułów w prasie miejscowej, przypilnowanie, aby afisze propagandowe były rozwieszone przez cały czas w miejscach widocznych. Np. w urzędach, szkołach, świetlicach, witrynach sklepów, których właściciele spełnili obowiązek obywatelski, w organizacjach zebrań propagandowych, a nawet uroczystości w dniu otwarcia i zamknięcia subskrypcji.

Ostatnim w reszcie zadaniem będzie opracowanie sprawozdań, które dadzą potrzebne materiały dla wszystkich akcji późniejszych, a przede wszystkim dokonaną przez czynnik obywatelski ocenę sytuacji materialnej naszego społeczeństwa.

KONTROLA SPOŁECZNA

Zwróciliśmy uwagę, że biuro nasze jest takie skromne. Jest ono poprostu odbiciem obecnych warunków, wyrazem naszej postawy życiowej. Na skutek zniszczeń wojennych i potrzeb przebudowy gospodarczej i społecznej weszliśmy w okres skromnego życia, gdzie nie ma miejsca ani na luksus codziennego bytu, ani nawet na luksus inwestycyjny. Nadwyżki codziennego dochodu powinny być tak inwestowane, by umożliwiły szybkie podwyższenie dochodu społecznego. Inwestycje muszą być prowadzone pod hasłem: „Maksimum celowości, minimum kosztów". Oczywiście nie możemy honorować tandetnych ponurych domów, czy zacofanych i brzydkich fabryk. Chodzi jedynie o to, żeby budowano tylko to, co jest niezbędne. Społeczeństwo skontroluje te inwestycje, gdy władzy ustawodawczej przedłożone będzie w przyszłości sprawozdanie rządu wykonania planu inwestycyjnego na r. 1946. W ten sposób subskrybent PPOK, która będzie jednym ze źródeł finansowania planu inwestycyjnego, dowie się, jak zużytkowano pożyczone Państwu pieniądze.

Udzielano azylu

NOWY JORK, 12. 4. W uzupełnieniu wiadomości o piśmie oficjalnym złożonym przez ambasadora Lange Radzie Bezpieczeństwa w sprawie Hiszpanii, donoszą, że w piśmie tym zostało podkreślone przychylne stanowisko gen. Franco do hitlerowców niemieckich.

Hiszpański rząd gen. Franco — stwierdza pismo — udzielił azylu hitlerowcom, a uczonym niemieckim ułatwia przeprowadzanie badań i doświadczeń naukowych w dziedzinie techniki wojennej.

Kara śmierci

MEDIOLAN, 12. 4. Sąd wojskowy w Mediolanie skazał na karę śmierci pułkownika Paulo Turco, oskarżonego o to, że jako komendant obozu koncentracyjnego przyczynił się do śmierci wielu więźniów, a także wydał wyroki śmierci. Stosunek jego do więźniów cechowały okrucieństwa i brutalność. Wyrok został wykonany.

Referendum we Francji

PARYŻ, 12. 4. W związku z zapowiedzianym referendum ludowym we Francji, donoszą, że głosujący będą mieli postawione jedno tylko pytanie. Pytanie to brzmi: „czy zgadzają się na przyjęcie konstytucji, której projekt jest opracowywany w Zgromadzeniu Narodowym".

Prace nad projektem nie zostały jeszcze ukończone i trwają w dalszym ciągu.

Spotkanie ministrów spraw zagranicznych

WASZYNGTON, 12. 4. Amerykański sekretarz stanu, Byrnes, oświadczył, że narada ministrów wielkiej czwórki będzie wykonaniem porozumienia poczdamskiego, które przewidywało, iż rada ministrów spraw zagranicznych zajmie się opracowaniem traktatów pokojowych.

Byrnes oświadczył, że na pierwszym miejscu w hierarchji traktatów znajduje się traktat z Włochami. Inne zagadnienia, jak sprawa Nadrenii i Zagłębia Ruhry mogą być dyskutowane i znajdą się na porządku dziennym, o ile wszyscy czterej ministrowie spraw zagranicznych wyrażą na to zgodę.

Konferencja obecna zadecyduje również czy pełna konferencja pokojowa ma się zebrać, jak pierwotnie projektowano w dniu 1 maja.

LONDYN, 12. 4. W kołach dyplomatycznych zwracają uwagę, że po konferencji czterech ministrów musi upłynąć pewien dłuższy czas, zanim będzie mogła się zebrać konferencja pokojowa, w której uczestniczyć będzie 21 narodów. Tym narodom musi być dany termin, potrzebny do zaznajomienia się z projektami traktatów pokojowych, jakie będą naszkicowane na konferencji czterech ministrów spraw zagranicznych.

Międzynarodowy kongres współpracy intelektualnej

PARYŻ, 12. 4. W Paryżu rospoczęły się pracę przygotowawcze do Międzynarodowego Kongresu współpracy intelektualnej.

Kongres będzie miał za zadanie zbliżenie wszystkich narodów w dziedzinie naukowo kulturalnej przez utrzymanie stałych kontaktów oraz wymianę myśli pomiędzy poszczególnymi państwami.

Demaskinos odroczył decyzję

ATENY, 12. 4. Jak donosi Agencja Reutera regent Grecji arcybiskup Damaskinos odłożył termin wykonania swojej rezygnacji. Zaznaczył on jednak, że jest to tylko odroczenie rezygnacji, nie zaś jej cofnięcie.

Wybory w Czechosłowacji

PRAGA. 12. 4. W związku z wyborami w Czechosłowacji, które mają się odbyć w dniu 25 maja rospoczęła się już kampania wyborcza.

W wyborach biorą udział wszystkie ugrupowania polityczne czynnie współdziałające w odbudowie kraju,

Usunięcie właściwości wybuchowych plutonium

LONDYN, 12. 4. Pismo amerykańskie „New York Herald Tribune" donosi, że uczeni amerykańscy stwierdzili w czasie konferencji możliwość ścisłej kontroli produkcji energii atomowej.

Byłoby to możliwe przez kontrolę złóż uranu, z którego produkuje się plutonium. W czasie procesu przekształcania uranu na plutonium ten ostatni produkt dałby się przez dodanie pewnych składników pozbawić jego właściwości wybuchowych, nie tracąc przy tym wartości do użytku przemysłowego.

Jednocześnie dziennik ten podaje jednak, że produkcja bomb atomowych w Stanach Zjednoczonych trwa. Dowództwo armii amerykańskiej zamierza zabezpieczyć przemysł swój przez ukrycie fabryk pod ziemią i rozproszenie ich po całym państwie.

Repatrianci z Z. S. R. R.

BYDGOSZCZ, 12. 4. Jak już donosiliśmy Bydgoszcz została wyznaczona jako punkt etapowy dla repatriantów ze Związku Radzieckiego.

W ostatnich dniach do Bydgoszczy przybył już pierwszy transport repatriantów w liczbie 650. Pozostają oni pod opieką Państwowego Urzędu Repatriacyjnego

Dalsze zmiany w zarządzie P. C. K.

WARSZAWA, 11. 4. Jednócześnie ze zmianą Naczelnego Prezesa PCK nastąpiły zmiany w prezydium. Pierwszym wiceprezesem został adw. Jerzy Dobrowolski (PPS), były wicedziekan Rady Adwokackiej i sekretarz generalny Towarzystwa Prawników Demokratów. Drugim wiceprezesem został dr Feliks Kaczorowski, długoletni działacz PCK i dyrektor Państwowego Szpitala Psychicznie Chorych w Tworkach.

Wykrycie składu broni

HELSINKI, 12. 4. Władze śledcze w Finlandii wykryły w miejscowości Mi koli skład broni, w którym znajdowało się 800 karabinów ręczn. i 17 automatów. Dalsze dochodzenia trwają.

Strajk cukrowni w U. S. A.

WASZYNGTON, 12. 4. Na wschodnim wybrzeżu Stanów Zjednóczonych 7 wielkich koncernów cukrowniczych rospoczęło srajk.

Bieg na przełaj — 1 maja

WARSZAWA, 12. 4. W dniu święta robotniczego 1 maja OMTUR organizuje ogólnopolski bieg naprzełaj przez Warszawę.

W biegu tym weźmie udział 20 najlepszych zawodników i zawodniczek.

Zgłoszenia zawodników przyjmuje OMTUR do dnia 20 kwietnia r. b.

Nagy jedzie do Moskwy

LONDYN, 12. 4. Premier węgierski dr Nagy uda się w najbliższym czasie do Moskwy.

Premierowi towarzyszyć będą: minister spraw zagranicznych oraz przewódcy węgierskiej partii socjalistycznej.

W czasie rozmów w Moskwie zostaną poruszone zagadnienia związane ze zbliżającymi się rokowaniami pokojowymi.

Nowy ambasador Z.S.R.R.

MOSKWA, 12. 4. Agencja Tass donosi, że ambasadorem Związku Radzieckiego w Stanach Zjednoczonych został mianowany Mikołaj Nowikow.

Ambasador Andrzej Gromyko został zwolniony ze swego stanowiska wobec mianowania go stałym przedstawicielem Związku Radzieckiego w Organizacji Narodów Zjednoczonych.

Słowo • Piękno • Ekran

Historia radia

Nazwa radio pochodzi od łacińskiego słowa radius-promień i obejmuje wszelkie zagadnienia, związane z falami elektromagnetycznymi oraz ich zastosowaniem praktycznym. Badaniem powyższych zagadnień zajmuje się z jednej strony — fizyka, z drugiej zaś radio-technika, przy czym w zakresie tej ostatniej znajduje się całokształt wszelkich zagadnień, związanych z przesyłaniem na odległość energii elektrycznej bez pomocy przewodów.

Historia radia, posiadającego dziś przeogromne znaczenie i znajdującego coraz to większe zastosowanie w najrozmaitszych dziedzinach życia, jest jeszcze bardzo krótka: liczy ona bowiem zaledwie 82 lata istnienia.

W przeciwieństwie do innych — równie genialnych — odkryć, których dokonano zazwyczaj bądź drogą przypadku, bądź też w sposób praktyczny, odkrycie elektrycznych fal radiowych miało charakter ściśle teoretyczny i dokonane zostało drogą genialnych rozumowań i ściśle matematycznych obliczeń.

Odkrycia tego dokonał znakomity uczony angielski—James Clark Maxwell (1831—1879) w roku 1864. Przy pomocy jedynie zawiłych rachunków matematycznych udowodnił on niezbicie, że fale takie istnieją, co więcej jeszcze obliczył szybkość ich rozchodzenia się oraz stwierdził, że posiadają one rozmaitą długość. Nie posiadał on absolutnie żadnych środków, ani do wytwarzania tych fal, ani też nie mógł w sposób praktyczny udowodnić ich istnienia.

Matematyczne dowody istnienia fal zebrane zostały przez J. C. Maxwella w dziele p. t. „Treatise of Electricity and Magnetism".

Genialne teoretyczne przewidywania Maxwella potwierdzone zostały 24 lata później, t. j. w 1888 r. szeregiem świetnych doświadczeń niemieckiego uczonego Henryka Hertza (1857—1894), który pierwszy zbadał eksperymentalnie rozchodzenie się w przestrzeni fal elektromagnetycznych i udowodnił, że fale te istnieją i że można się nimi posługiwać, kładąc tym samym podwaliny pod późniejsze ich zastosowanie. Stwierdzenie istnienia fal elektromagnetycznych dokonał Hertz przy pomocy dwu przyrządów: oscylatora, który wytwarzał elektryczne fale radiowe i rezonatora, który był właściwie pierwszym bardzo pierwotnym oczywiście odbiornikiem. Przy pomocy tych przyrządów Henryk Hertz potrafił nadawać fale elektromagnetyczne na odległość kilkunastu metrów. Były to wyniki wprawdzie b. niewielkie, ale zarazem stanowiły one praktyczne początki radia.

Odkrycia Hertza wzbudziły w całym świecie kolosalne zainteresowanie.

W licznych laboratoriach rozpoczęły się coraz intensywniejsze eksperymenty, przynoszące stałe postępy.

Poważniejszego kroku naprzód dokonał w 1890 r. uczony francuski Branly, wynalezieniem t. zw. Koherera, ulepszonego urządzenia odbiorczego.

Na właściwe tory technikę nadawania i odbierania fal elektromagnetycznych postawił jednak dopiero Włoch — Gulielmo Marconi, który, stosując szereg wynalazków innych uczonych — oscylator Hertza i antenę wynalezioną przez Rosjanina Popowa, jako wysyłacz, oraz Koherer Brany'ego, jako odbiornik — zdołał w roku 1896 przesłać pierwszą depeszę iskrową na większą odległość (poprzez kanał Bristolski, między Lavernock Point a wysepką Flotholm), a w 1902 r. przy współpracy z uczonym angielskim — Ambrożym Flemingiem, posługując się znakami alfabetu Morsego, uzyskuje pierwsze połączenia między Anglią i kontynentem amerykańskim.

Z tą chwilą rozwój radiokumunikacji nabiera coraz większego rozmachu.

W 1904 r. wspomniany wyżej uczony A. Fleming wynajduje wreszcie lampę katodową, jedną z najważniejszych części składowych wszelkich urządzeń radiotechnicznych, spełniającą dziś funkcje nadawcze, odbiorcze i wzmacniające.

Wynalezienie lampy katodowej stało się momentem zwrotnym i stworzyło nową epokę w historii radiokomunikacji. Lampie katodowej zawdzięcza też radiotechnika swoje wspaniałe i szybkie postępy. Dalszy rozwój radiokomunikacji był już zapewniony.

Kulminacyjnym punktem tego rozwoju było przeprowadzenie w 1915 r. rozmowy między Stanami Zjednoczonymi i bazą morską na Wyspach Hawajskich, a więc na odległość 5.000 km.

Historia radia jest, jak wspomnieliśmy wyżej, krótka. W ciągu 82 lat istnienia (w tym 24 lata jedynie istnienia teoretycznego) radio poczyniło kolosalne postępy i znajduje się w chwili obecnej w pełni rozwoju.

Cała kula ziemska pokrywa się coraz gęstszą i coraz potężniejszą siecią radiostacji i masztów antenowych, cywilizacji zaś współczesnej nie sposób jest już sobie dziś bez radia wyobrazić. (B. R.

Kinematografia w Meksyku

Meksyk produkował w. najlepszych latach ok. 40 filmów rocznie. W okresie wojny produkcja nieco zmalała, ostatnio jednak daje się zauważyć znaczne ożywienie na meksykańskim rynku filmowym. Do Meksyku zaczynają powracać gwiazdy, które swego czasu wywędrowały do Hollywood i swą karierę zawdzięczają filmowi amerykańskiemu. Wróciła między innymi słynna aktorka filmów niemych i dźwiękowych Dolores del Rio, która wystąpiła tu w filmie pt. „Portret Marii", reżyserii Fernandeza, uznanego za najlepszego realizatora meksykańskiego. Film okazał się doskonały, zakupiła go amerykańska wytwórnia M. G. M., która po podłożeniu angielskich dialogów (pozostawiono jedynie oryginalny śpiew Dolores del Rio) eksploatuje „Portret Marii" pod swoją firmą. Wytwórnia M. G. M. kontroluje w chwili obecnej blisko 50% kin w Meksyku.

Tarzan i kobieta

Nasz stary znajomy olimpijczyk Johny Weissmüller wystąpił po raz jedenasty w roli Tarzana — tym razem w filmie wytwórni „RKO RADIO" pt. „Tarzan i kobieta — leopard". Parnerką Tarzana jest Breuda Joyce, ich synka gra Jobny Sheffield.

Tak bardzo bym pragnął...

Tak bardzo bym dziś pragnął przed kimś paść na ziemię
I wszystkie łzy wypłakać, te nie wypłakane,
I każdy ból odsłonić, każdąkrwawą ranę
Co w piersiach mych dla oka niewidocznie drzemie.

I wyznać każdą winę, każdy grzech junaczy,
I wszystkie sny w obłędnej zrodzone zadumie,
Przed kimś — kto mię serdecznie pojmie i zrozumie,
I mnie nie potępi — lecz wszystko mi wybaczy.

Maksymilian Drzymulski.

A działo się to rok temu

Wojska 3-go Frontu Ukraińskiego przy współdziałaniu wojsk 2-go Frontu Ukraińskiego po zaciekłych walkach ulicznych, 13 kwietnia 1945 roku zdobyły stolicę Austrii — WIEDEŃ.

W toku walk o przedpola Wiednia i miasto Wiedeń, od 16 marca do 13 kwietnia wojska frontu rozbiły 11 dywizji pancernych Niemców, wzięty do niewoli ponad 130.000 żołnierzy i oficerów nieprzyjaciela, zniszczyły i zdobyły 1345 czołgów i dział samochodowych, 250 dział polowych oraz wiele innego materiału wojennego.

Wojska kanadyjskie w wyniku przeprowadzonych operacji oczyszczały Holandię z niedobitków armii hitlerowskiej. W „worku" ruhrskim wzięto do niewoli 84.500 hitlerowców. Brunświk został całkowicie oczyszczony od nieprzyjaciela.

3-cia armia amerykańska okrążyła Lipsk i znalazła się w odległości 65 km. od Drezna. Jednostki zmotoryzowane 9-tej armii amerykańskiej posuwają się w kierunku Berlina.

Kronika

DYŻURY APTEKI	Dzisiaj	Kalendarzyk słowiański
Dziś Pl Dąbrowskiego	SOBOTA	Przemysła
W TEATRZE Ziemi Kujawskiej	13	Słońce:
niedziela o godz 19-t-j „Pan minister"	KWIETNIA Hermenegi l y	wschód o godzinie 4.46 zachód o godzinie 18 9

W lusterku

Wyciąg z Instrukcji

1. „Zakłady pracy, które nie złożą zebranych od pracowników kart zaopatrzenia".

Autorze Instrukcji, taż ku końca nima! Co zrobi urzędnik, gdy kart nie otrzyma? Dodam dla ścisłości, że wyraz zebrannych budzi we mnie niepokój szczerze nieudany.

5. c) „...wraz z zebranymi potwierdzonymi kartkami wymienionymi przedłożyć ściśle w ustalonym terminie w Biurze Rozdziału Kart".

Już dwa dni tu siedzę, głowię się i myślę, jak to te wykazy się przedkłada ściśle? Instrukcję tę tedy tak, czy też inaczej wartoby poprawić, no i... przetłumaczyć.

Agapit.

Przesuwamy zegarki. Przypominamy, że od dnia 13 kwietnia obowiązuje czas letni.

W związku z tym dziś o godzinie 24-tej należy przesunąć zegarki o godzinę naprzód.

Powiatowy Związek Ogrodniczy w Włocławku, zawiadamia niniejszym swych członków, że zebranie miesięczne odbędzie się w niedzielę, dn. a 14 kwietnia b. r. o godzinie 10-tej rano w sali Muzeum przy ul. Słowackiego Nr. 1a.

Zarząd.

Zarząd Oddziału RTPD we Włocławku zawiadamia, że w dniu 15 b. m. o godz. 16-tej przy ul. Słowackiego 4a odbędzie się Ogólne Zebranie członków. Ze względu na ważność obrad Zarząd prosi członków o gremialne przybycie.

Komitet Akcji Siewnej we Włocławku komunikuje, że wszystkie konie na terenie powiatu włocławskiego muszą być zmobilizowane do Akcji Siewnej. Konie zwolnione z Akcji Siewnej, lub poruszające się na terenie gminy czy miasta bez przepustek wydanych przez Gminne, lub Miejskie Komitety Akcji Siewnej będą rekwirowane.

Nie zapominajmy o Tygodniu Żołnierza. Towarzystwo Przyjaciół Żołnierza wzywa społeczeństwo, w związku z Tygodniem Żołnierza (7.4. — 14.4.1946), do poparcia kwesty ulicznej oraz zakupowania pocztówek i nalepek dziesięciozłotowych. Fundusz zebrany w ten sposób zostanie użyty na święcone dla żołnierzy zdemobilizowanych, repatriantów i służby czynnej.

Niech nikogo nie zabraknie w tej akcji.

Przywrócenie referatu kultury i sztuki przy Magistracie m. Włocławka. Zawieszony przez pewien czas referat kultury i sztuki przy Magistracie m. Włocławka z dniem 15 marca przywrócony został na nowo.

Referentem mianowany został przez województwo ob. Zdzisław Arentowicz.

Wieczór artystyczny. W dniu dzisiejszym tj. 13 bm. o godz. 19-tej w sali teatru Ziemi Kujawskiej odbędzie się wieczór artystyczny zorganizowany przez PGK i SLH.

Program całkowicie nowy. Impreza młodzieży godna poparcia.

Zebranie Kujawskiego Koła Akademików. W piątek, dnia 19 kwietnia r.b., w sali Towarzystwa Wioślarskiego w Włocławku, odbędzie się walne zebranie Kujawskiego Koła Akademików.

Początek zebrania o godzinie 16-ej. Wejście od tarasu.

„Dla Ciebie Polsko". Pod tym tytułem dnia 10 b. m. Związek Byłych Więźniów hitlerowskich więzień i obozów koncentracyjnych zorganizował wieczór artystyczny w sali Teatru Ziemi Kujawskiej.

W przeciągu dwóch godzin przed oczyma naszymi przesunął się szereg fragmentów martyrologii w katowniach niemieckich, gdzie tysiące kobiet, dzieci i mężczyzn wyrwanych brutalnie z domów rodzinnych cierpiało dla kraju.

Na wstępie głos zabrał Red. Turczynowicz. Mówca w głęboko odczutym przemówieniu przedstawił licznie zgromadzonej publiczności obraz katuszy w poszczególnych obozach... Majdanek, Dachau, Gusen, Oświęcim, Ravensbrück, Sobibór, Chełmno, Oranienburg i inne. Padały nazwy, a po nich opisy straszliwych tortur fizycznych i moralnych doznanych przez wszystkich tych, którzy znaleźli się w obozach.

Cierpieli za winy niepopełnione, za to, że nie wyrzekli się swojego Narodu.

Mówca zakończył słowami wiersza Jana Piotrowskiego; którego fragment tu cytujemy:

Że chociaż w grobowej wnęce
leżymy w promieniach chwały,
dziś by się Polsce przydały
te nasze umarłe ręce!

I naprzód — Jezus, Maryo! —
Nie dla nas łzawe lamenty!
W rąk waszych wysiłku świętym
niech nasze ręce ożyją!

Skolei wystąpiła orkiestra Związku Nauczycielstwa Polskiego pod batutą prof. Niwińskiego. Orkiestra ta zyskała sobie szczerą i zasłużoną sympatię publiczności. Obserwując szereg występów tego zespołu podkreślić należy nie tylko stały postęp w pracy nad podniesieniem poziomu, ale i wysokie wyrobienie społeczne. W każdym wypadku kiedy zaszła konieczność uzupełnienia programu, wzięcie udziału w jakiejś imprezie o charakterze dobroczynnym, bądź w akademii orkiestra Związku Nauczycielstwa Polskiego, nie bacząc na brak czasu, zgłaszała swoją współpracę. To też, poza uznaniem dla strony artystycznej, na tym miejscu podkreślamy to poczucie obywatelskości.

Licznymi oklaskami publiczność nagrodziła śpiew ob. Jana Spornego, który wykonał kilka pieśni przy akompaniamencie fortepianu.

Mała sierotka Szymańska, której ojciec został zamordowany przez niemców a matka zmarła w okresie okupacji wypowiedziała wiersz Andrzeja Gryfa p. t. „Sierota".

W części drugiej, po numerze orkiestrowym, red. Andrzej Gryf odczytał swoją nowelę p. t. „Ucieczka" przedstawiającą ucieczkę więźnia pod czas pracy obozowej w okresie Wielkanocnym 1945 roku.

Po występie solowym ob. Spornego, zespół teatru Ziemi Kujawskiej odegrał obrazek sceniczny o traktowaniu więźniów w obozach oraz stosunku strażników niemieckich do katowanych. Cały zespół oddał ten fragment ze zrozumieniem i odczuciem, a treść obrazka zrobiła silne wrażenie na publiczności.

Program zakończono odśpiewaniem Roty.

Na zakończenie kilka słów uznania dla Związku byłych Więźniów hitlerowskich więzień i obozów koncentracyjnych. Wszelkie poczynania noszą charakter myśli ciągłej i troski nie tylko o związek ale i o zbliżenie się do społeczeństwa, zapoznanie go z losem naszych braci podczas męczarń przebytych w obozach. Hołd składamy tym, którzy zmarli. Ci co przetrwali żyją z nami i pracują. (j.)

Pan Minister — oto tytuł sztuki, która w dniu jutrzejszym ukaże się na deskach scenicznych Teatru Ziemi Kujawskiej.

Prawski, czeladnik krawiecki, dzięki energii i sprytnemu podejściu wchodzi do sfer kapitalistycznych, a gdy zostaje mistrzem zdziera maskę obłudy i fałszu z twarzy otaczających go pochlebców.

Intryga sceniczna sprytnie przeprowadzona wzbudza wielkie zainteresowanie.

RADIO

NIEDZIELA, 14 kwietnia

6.57 — Kiedy ranne wstają zorze.

Dziennik — 8.00, 19.30 i 23.30.

Muzyka — 7.05, 7.30, 8.25, 12.00, 15.30 i 22.15.

Audycje specjalne — Nabożeństwo — 9.00, Regionalna — 10.00, Wojskowa — 13.40, Dla świetlic wiejskich — 14.00, Teatr wyobraźni — 14.40, Dla dzieci — 16.00, Dla młodzieży — 16.20, Podwieczorek przy mikrofonie — 16.20, Uśmiech i piosenka — 19.05, Mozaika muzyczna — 20.00, Uśmiech z Poznania — 22.00.

OGŁOSZENIE

Wydział Aprowizacji i Handlu m. Włocławka podaje do ogólnej wiadomości, że począwszy od dnia 16 bm. w rozdzielniach „Ogniwo" sprzedawane będą następujące artykuły:

Cukierki dla dzieci do lat 3-ch
na karty mleczne „D" — odcinek brązowy Nr. 32 po 300 gr. na osobę — cena zł. 16.—.

Cukierki dla dzieci do lat 12-tu
na karty mleczne „D" — odcinek żółty Nr. 33 po 100 gr. na osobę — cena zł. 5.50.

Kawa
Kat. I pr. na karty żywnościowe z m-ca marca r. b. na odcinek Nr. 18 — 240 gr. — cena zł. 22.50.
Kat. II prac. na karty żywnościowe za m-c luty — odcinek Nr. 25 — po 180 gr. — cena zł. 16.50.
Kat. I rodz. na karty żywnościowe za m-c luty na odcinek Nr. 27 — po 120 gr. cena zł. 11.—

w/z PREZYDENT MIASTA
NACZELNIK WYDZIAŁU
Aprowizacji i Handlu
(J. Czyżewski)

OSTRZEŻENIE

Polskie Radio we Włocławku apeluje do wszystkich abonentów głośnikowych, aby zaprzestali wszelkich manipulacji przy głośnikach i gniazdkach kontaktowych lub wyłącznikach gdyż tym sposobem szkodzą sobie i innym abonentom. W wypadku wykrycia podobnych przekroczeń winni będą pociągnięci do odpowiedzialności.

O wszelkich uszkodzeniach należy powiadomić miejscowy Oddział Rejonowy przy ulicy 3-go Maja 15.

KIEROWNIK RADIOREJONU
Wł. Gromadzki

PODZIĘKOWANIE

Funkcjonariuszom Referatu Śledczego Mil. Obyw. we Włocławku, składam serdeczne podziękowanie za odszukanie i oddanie mi zaginionego psa. Jan Baurski.

Zw. Zaw. Transportowców R. P. Oddział Szoferów we Włocławku, ul. Słowackiego 1. Podaje do wiadomości, że zostały otwarte Kursy Kierowców Samochodowych i Motocyklowych. Zatwierdzone przez Kuratorium Okr. Szkolnego w Toruniu.

Zapisy przyjmuje Sekretariat pokój Nr. 10, Słowackiego 1a, tel. 17-52 od godz. 9-tej do 15-tej. Zarząd.

ZARZĄD
Banku Spółdzielczego
z ogr. odp.
w Włocławku

zawiadamia, że Doroczne Walne Zgromadzenie członków odbędzie się 28 kwietnia 1946 r. o godzinie 15 w gmachu własnym przy ulicy Żabiej Nr. 6.

Przedmiotem obrad będą następujące sprawy: 1. Otwarcie i wybór Prezydium Waln. Zgrom. 2. Odczytanie uchwał Walnego Zgromadzenia z 1939 r., 3. Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej i zatwierdzenie Bilansu wraz z rachunkiem Strat i Nadwyżek, 4. Zatwierdzenie planu działań i budżetu na rok 1946, 5. Podział Nadwyżki za 1945 r., 6. Oznaczenie najwyższej sumy zobowiązań Banku, 7. Oznaczenie granic najwyższego kredytu dla jednego członka i ustalenie wpisowego, 8. Omówienie i powzięcie uchwały wznowienia Funduszu Zapomogowego, 9. Wybór członków Rady Nadzorczej i 6 Zastępców, 10. Powzięcie uchwały w sprawie członków, którzy niepodpisali nowych deklaracji nie wpłacili nowych udziałów.

DYPLOMY ukończenia Szkoły Rolniczej przez Władysława Sławomira Motylińskiego w Cieszynie oraz świadectwa które zostały skradzione dn. 28.I. b. r. z mieszkania Praciss Emilii unieważniam. Wł. Sł. Motyliński

UNIEWAŻNIAM zgubione dokumenty: kartę rejestracyjną RKU na nazwisko Jastrzębski Jan, zam. Łubna 13.

UNIEWAŻNIAM zgubione dokumenty: zwolnienie z wojska, odcisk palca, oraz inne. Bolesławski Stanisław, Kościuszki 6.

CENY OGŁOSZEŃ: Ogłoszenia drobne po 5 zł. za wyraz, poszukiwania rodzin i pracy po 3 zł. Urzędowe, przetargi, nekrologi: 1 mm. szerokości, 1 szpalta po 5 zł., reklamowe 10 zł. Za terminowy druk ogłoszeń Admin. nie odpowiada. E — 12224 PRENUMERATA MIESIĘCZNA 40 zł., z przesyłką pocztową 45 zł.

OGŁOSZENIA PRZYJMUJE ADMINISTRACJA codziennie z wyjątkiem dni świątecznych w godzinach od 8 do 12 i od 2 do 5-ej. W soboty od 8 do 12-ej.

Redakcja i Administracja: WŁOCŁAWEK, ul. BRZESKA 4, Tel. 11-26. Redaktor: A. TURCZYNOWICZ. Przyjmuje w godz. 10—12 z wyj. dni świątecznych. Maszynopisów nie zwraca się.

WYDAWCA: POWIATOWA RADA NARODOWA WE WŁOCŁAWKU. DRUKARNIA DIECEZJALNA, WŁOCŁAWEK, ul. BRZESKA 4. Odpowiedz. za pismo: Kolegium Redakcyjne.